

az első kohóalumínium-csapolás is.

Így két év alatt felépült az ajkai timföldgyár és alumíniumkohó.

Feltétlenül meg kell említeni azokat a vezető munkatársakat, akik Petneházy Antalnak segítettek és elévülhetetlen érdemeket szereztek az ajkai gyár felépítésében: *Gebefügi István, Becker Ervin, Timár Vilmos, Gerencsér József, dr. Marschek Zoltán, Szentiványi Gyula.*

Petneházy Antal igazgató az építés, a gyárak üzembe helyezése, irányítása mellett gondolt a dolgozók egészségügyi és kulturális ellátására is. Rendszeresek voltak az ismeretterjesztő előadások, rendezvények. E mellett számos létesítménnyel gazdagította a települést: kényelmi lakótelepet, emeletes házakat, kaszinó-szállodát, szökőkutat, strandot, fürdőt és egyéb sportlétesítményeket építtetett, megteremtve ezzel a városias lét alapjait.

Kevésbé közismert róla egy zsidómentő tevékenysége. A háború idején a holokauszt elől Ajkára menekített zsidó származású hölgyet bújtatott álneven és személyes védelmet biztosított számára. Ez a rejtegetett hölgy *Pátzay Pál* szobrászművész felesége, *Liebermann Lucy* volt –

■ **3. kép.** Petneházy Antal (kutyája mellett) és a részvényesek egy csoportja az építkezésen

mint ahogy ezt egy helyi helytörténész kiderítette.

Magyarországot 1944. március 19-én megszállták a német csapatok. Ebben az időben az ajkai üzemben németellenes hangulat uralkodott, mely nyilasellenességgel párosult. Ebben jelentős szerepe volt Petneházy Antal igazgatónak, aki élesen elhatárolta magát a németbarát csoportoktól.

Petneházy Antal 1944. január 27-én, végkielégítéssel távozott Ajkáról. Lemondásában, illetve egyesek szerint a lemondatásában valószínű, hogy nagy szerepet játszott németellenes magatartása is. Ezután a Balaton mellett visszavonultan élt. A második világháború után megpróbált

bekapcsolódni a gazdasági életbe, és részt vett a Kossuth-híd építési munkáiban, majd a Bányászati Kutató Intézet külső munkatársaként főleg fordítói munkát végzett. 1973-ban halt meg Budapesten, a Farkasréti temetőben nyugszik.

Petneházy Antal, mint az ajkai timföldgyár és alumíniumkohó építője a magyar alumíniumipar egyik úttörőjének tekinthető.

Irodalom

- [1] *Tilhof Endre*: Ajkai krónika. Ajka, 2009
- [2] *Tilhof Endre*: Ajkai életrajzi lexikon 1. Ajka, 2003
- [3] *Varga Ferenc* (szerk.): Veszprém megyei életrajzi lexikon. Veszprém, 1978
- [4] *Dr. Köves Elemér*: Az alumínium jövőjén munkálkodtak: Petneházy Antal Alumínium, 1988
- [5] *Hartinger Ottó*: Egy városalapító. Hartinger Ottó honlapja
- [6] *Móritz István, Pinkavölgyi Attila*: Regél a múlt... Kézirat, 1968
- [7] *Sipos Ottó Tibor*: Timföldgyártás, alumíniumkohászat Ajkán a XX-XXI. században. VEOL; 2013.09.20.

✍️ **Paksa Rudolf**

■ EGYESÜLETI HÍREK

A helyi szervezet szerepe és felelőssége. Dunaújvárosban üléseztek a Vaskohászati Szakosztály vezetői

A Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamarában március 25-én tartotta vezetőségi ülését az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Vaskohászati Szakosztálya. *Bocz András* szakosztályi elnök köszöntötte a megjelenteket, majd vetített képes beszámolóban értékelte a Dunaújvárosi szervezet elmúlt évi tevékenységét.

Az idei év programjai sorából nem

hiányozhatnak ezúttal sem a jubileumok, így a város és a vasmű alapításának 65., a Meleghengermű átadásának 55. évfordulója. *Dr. Kiss Endre* társelnök a főiskola hallgatók részvételéről biztosította a program szervezőit a május 29–30-án Egerben tartott X. Bányász–Kohász–Erdész Találkózón.

A választmányi ülésen elhangzottakat *Hevesi Imre*, az OMBKE szer-

vezőtikára osztotta meg hallgatóságával. *Dr. Tardy Pál* választmányi tag hozzászólásában nyomatékosította a dunaújvárosi szervezet szerepét és felelősségét a vaskohászati szakosztály töretlen ívű működésében. Felhívta a legrangosabb tudományos rendezvényekre a figyelmet: a júniusi düsseldorfi European Steel Technology, valamint a szeptember 8–9-én, Budapesten tartandó Clean Steel

Nemzetközi Vaskohászati Konferenciára. Ez utóbbi érdekessége az évek óta tapasztalható tendencia, ami szerint a tanácskozáson az európai előadók száma csökken, a kínai előadók pedig növekszik.

A Diósgyőri Helyi Szervezettől *Nyitrai Dániel* utazott Dunaújvárosba. Elmondta, hogy 2008 óta klubszéren működnek, karöltve a bányászokkal, erdészekkel, egyesületen kívüli tagok is részt vesznek a havi gyakoriságú programjaikon, amelyek többségét a Diósgyőri Kohászati Múzeumban tartják. Legújabb gyűjteményükben makettek mutatják be az egykori gépgyár és kohászat technológiai folyamatait, berendezéseit. Több mint húsz kötetben megírták a gyártó- és kiszolgáló művek múltját, továbbá tervezik az öntöde és kovácsüzem történetének feldolgozását.

A Salgótarjáni Szervezet képviselőjében *Liptai Péter* beszámolt a mögöttük hagyott esztendő változásairól, és szokásos programjaikról. Ők 1994-ben egyesültek, 2008 óta rendezik a Salgótarjáni Ipartörténeti

■ A vezetőségi ülés résztvevői

Napokat. A Bányamúzeumot éppen 50 éve nyitották meg.

A Budapesti Szervezet korábbi elnöke, *dr. Csirikusz József* értékelőjükből kiemelte, hogy minden évben nagy gonddal készítenek elő egy-egy szakmai kirándulást. Tavaly a győri Audi gyárat nézték meg, de nem maradhatott el a városlátogatás sem.

A műszaki múzeumok, emlékhelyek, gyűjtemények körül kialakult áldatlan helyzet kapcsán szóba került a Somogyfajsi Emlékhely leromlott infrastrukturális állapota. Biztató azonban a „Közép-Európai Vaskultúra Útja Egyesület” áldásos tevékenysége, amelynek során 2014-ben hat nagyrendezvényükön több mint 2000 ember vett részt.

Szente Tünde

Emlékeztető az OMBKE 2015. április 28-i választmányi üléséről (kivonat)

Az ülésen az OMBKE Mikoviny tanácsstermében 14 fő választmányi tag és 7 fő tanácskozási jogú meghívott vett részt.

Dr. Nagy Lajos elnök bevezetőjében az elmúlt időszak néhány kiemelkedő rendezvényéről beszélt; többek között a Fémkohászati Szakosztály március 15-ére emlékező, hagyományos ünnepi vezetőségi üléséről. Tájékoztatta a választmányt az Egerszalókon, 2015. március 19–20-án tartott, nagy sikerű bányászati konferenciáról.

Ismertette, hogy a 2015. március 26–29-én, tizenhetedik alkalommal megrendezett erdélyi konferencián 167 fő vett részt, amelyből az

OMBKE tagok száma 72 volt. Bejelentette, hogy 2015. április 1-jén a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara szervezetén belül megalakult a Bányászati Munkabizottság, amelynek vezetésével őt bízták meg. A Munkabizottság feladata a szakmai lobbitevékenység segítése.

Az OMBKE 2014-es gazdálkodásáról, mérlegéről és közhasznúsági jelentéséről szóló beszámolót az Ellenőrző Bizottság és a Könyvvizsgáló észrevételeivel kiegészítve a Választmány elfogadta és a Közgyűlés elé terjeszhetőnek tartotta.

Ezután a Választmány a soron következő, 105. közgyűlés, és a Bányász–Kohász–Erdész Találkozó

lebonyolításával kapcsolatos kérdéseket tárgyalta meg.

Az Egyetemi Osztály által elkészített, „A fiatal egyesületi tagok bevonása és megtartása érdekében készült intézkedési terv”-et azzal a kiegészítéssel fogadta el, hogy a Vaskohászati Szakosztálynak ezt adaptálnia kell a Dunaújvárosi Főiskolára és az Óbudai Egyetem hallgatóira vonatkoztatva is.

A Választmány az Alapszabály Bizottság vezetésével *dr. Lengyel Károlyt* bízta meg.

Dr. Gagyai Pálffy András emlékeztetője alapján összeállította

Balázs Tamás

Helyreigazítás

A 2015/2. lapszámunk 41. oldalán kezdődő „50 éves az Öntészeti Tanszék” című cikk végéről sajnálatos módon lemaradt a cikk írójának, **Lengyel Károlynak** a neve.

A szerkesztőség dr. Lengyel Károly és Tisztelt Olvasóink elnézését kéri a hibáért.

BT